VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2024. gada 4. septembrī *

Kopējā ārpolitika un drošības politika – Ierobežojoši pasākumi saistībā ar situāciju Sīrijā – Līdzekļu iesaldēšana – Ierobežojumi attiecībā uz ieceļošanu dalībvalstu teritorijā – Prasītāja personvārda saglabāšana attiecīgo personu, vienību un struktūru sarakstos – Kritērijs par saikni ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem – Iebilde par prettiesiskumu – Kļūdas vērtējumā – Ārpuslīgumiskā atbildība

Lietā T-503/23

Ammar Sharif, ar dzīvesvietu Beirūtā (Libāna), ko pārstāv *G. Karouni* un *K. Assogba*, advokāti,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *S. Lejeune* un *V. Piessevaux*, pārstāvji,

atbildētāja,

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Svenningsens [*J. Svenningsen*], tiesneši J. Laitenbergers [*J. Laitenberger*] un H. Martins i Peress de Nanklaress [*J. Martín y Pérez de Nanclares*] (referents),

sekretārs: L. Ramete [*L. Ramette*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

pēc 2024. gada 16. aprīļa tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

Spriedums [1]

1 Prasītājs *Ammar Sharif* savā prasībā lūdz, pirmkārt, pamatojoties uz LESD 263. pantu, atcelt Padomes Lēmumu (KĀDP) 2023/1035 (2023. gada 25. maijs), ar ko groza Lēmumu 2013/255/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2023,

* Tiesvedības valoda – franču.

[1] Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

L 139, 49. lpp.), un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2023/1027 (2023. gada 25. maijs), ar ko īsteno Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2023, L 139, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "apstrīdētie akti"), ciktāl šie akti attiecas uz viņu, un, otrkārt, pamatojoties uz LESD 268. pantu, atlīdzināt kaitējumu, kas viņam esot nodarīts apstrīdēto aktu pieņemšanas dēļ. Pakārtoti, pamatojoties uz LESD 277. pantu, viņš lūdz atzīt par nepiemērojamiem Padomes Lēmuma 2013/255/KĀDP (2013. gada 31. maijs) par ierobežojošiem pasākumiem pret Sīriju (OV 2013, L 147, 14. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2015. gada 12. oktobra Lēmumu (KĀDP) 2015/1836 (OV 2015, L 266, 75. lpp.), 27. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 3. punktu, 28. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 3. punktu, kā arī Padomes Regulas (ES) Nr. 36/2012 (2012. gada 18. janvāris) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 442/2011 (OV 2012, L 16, 1. lpp.), kas ir grozīta ar Padomes 2015. gada 12. oktobra Regulu (ES) 2015/1828 (OV 2015, L 266, 1. lpp.), 15. panta 1.a punkta b) apakšpunktu.

I. Tiesvedības priekšvēsture

[..]

A. Par prasītāja personvārda sākotnējo iekļaušanu attiecīgajos sarakstos un minētās iekļaušanas saglabāšanu līdz 2019. gada 1. jūnijam

11 Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (KĀDP) 2016/1897 (2016. gada 27. oktobris), ar ko īsteno Lēmumu 2013/255 (OV 2016, L 293, 36. lpp.), un ar Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2016/1893 (2016. gada 27. oktobris), ar ko īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2016, L 293, 25. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2016. gada akti"), prasītāja uzvārds tika iekļauts Lēmuma 2013/255 I pielikuma A iedaļā (Personas) ietvertā saraksta 212. rindā un Regulas Nr. 36/2012 II pielikuma A iedaļā (Personas) ietvertā saraksta 212. rindā (turpmāk tekstā kopā – "attiecīgie saraksti"), minot šādu pamatojumu:

"Svarīgs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā un kas ir aktīvs banku, apdrošināšanas un [viesmīlības] nozarēs. *Byblos Bank Syria* partneris – dibinātājs, lielākais akcionārs *Unlimited Hospitality Ltd* un valdes loceklis *Solidarity Alliance Insurance Company* un *Al-Aqueelah Takaful Insurance Company*."

[..]

13 Padome 2017. gada 29. maijā pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2017/917, ar ko groza Lēmumu 2013/255 (OV 2017, L 139, 62. lpp.), ar kuru minētā lēmuma piemērošana tika pagarināta līdz 2018. gada 1. jūnijam, un Īstenošanas regulu (ES) 2017/907, ar ko īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2017, L 139, 15. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2017. gada akti").

[..]

15 Padome 2018. gada 28. maijā pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2018/778, ar ko groza Lēmumu 2013/255 (OV 2018, L 131, 16. lpp.), ar kuru minētā lēmuma piemērošana tika pagarināta līdz 2019. gada 1. jūnijam, un Īstenošanas regulu (ES) 2018/774, ar ko īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2018, L 131, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2018. gada akti").

[..]

17 Ar 2019. gada 4. aprīļa spriedumu *Sharif*/Padome (T-5/17, EU:T:2019:216) Vispārējā tiesa noraidīja prasību, ko prasītājs cēlis par 2016., 2017. un 2018. gada aktiem, ciktāl tie attiecās uz viņu. Minētā sprieduma 70. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka prasītāja personvārda iekļaušana attiecīgajos sarakstos ir pamatota ar to, ka Padome bija iesniegusi konkrētu, precīzu un saskaņotu norāžu kopumu, ar ko var pierādīt faktu, ka prasītājs bija vadošs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā. Prasītājs nav iesniedzis apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

A. Par prasītāja personvārda iekļaušanas saglabāšanu attiecīgajos sarakstos

18 Padome 2019. gada 17. maijā pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2019/806, ar ko groza Lēmumu 2013/255 (OV 2019, L 132, 36. lpp.), ar kuru minētā lēmuma piemērošana tika pagarināta līdz 2020. gada 1. jūnijam, un Īstenošanas regulu (ES) 2019/798, ar ko īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2019, L 132, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2019. gada akti"). Šajos tiesību aktos nav nedz minēts prasītāja personvārds, nedz arī grozīts viņa personvārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos pamatojums.

[..]

20 2020. gada 28. maijā Padome pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2020/719, ar ko groza Lēmumu 2013/255 (OV 2020, L 168, 66. lpp.), ar kuru minētā lēmuma piemērošana tika pagarināta līdz 2021. gada 1. jūnijam, un Īstenošanas regulu (ES) 2020/716, ar ko īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2020, L 168, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "2020. gada akti").

21 Saskaņā ar 2020. gada aktiem prasītāja personvārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos pamatojums, kāds tas izrietēja no 2016., 2017., 2018. un 2019. gada aktiem, tika aizstāts ar šādu pamatojumu:

"Saistīts ar *Makhlouf* ģimenes locekli (*Rami Makhlouf* māsas vīrs)."

[..]

23 Ar 2021. gada 28. aprīļa spriedumu *Sharif*/Padome (T-540/19, nav publicēts, EU:T:2021:220) Vispārējā tiesa noraidīja prasītāja celto prasību par 2019. un 2020. gada aktiem, ciktāl tie attiecās uz viņu. Šī sprieduma 144. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka prasītāja personvārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos iemesli, kādi tie izriet no 2019. gada aktiem, ir pietiekami pamatoti un līdz ar to, ņemot vērā kritēriju par vadošo uzņēmēju, kas darbojas Sīrijā, prasītāja personvārda iekļaušana attiecīgajos sarakstos ir pamatota. Turklāt minētā sprieduma 174. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka prasītāja personvārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos iemesls saskaņā ar 2020. gada aktiem ir pietiekami pamatots un līdz ar to, ņemot vērā kritēriju par saikni ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, prasītāja personvārda iekļaušana minētajos sarakstos ir pamatota. Prasītājs nav iesniedzis apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

24 Padome 2023. gada 25. maijā pieņēma apstrīdētos aktus. Prasītāja personvārda iekļaušanas pamatojums palika nemainīgs salīdzinājumā ar 2020. gada aktos norādīto pamatojumu. Ar 2023. gada 26. maija vēstuli Padome informēja prasītāja pārstāvi, ka viņa personvārds tiks saglabāts attiecīgajos sarakstos.

I. Lietas dalībnieku prasījumi

25 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– konstatēt Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 3. punkta, 28. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 3. punkta, kā arī Regulas Nr. 36/2012, kura grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta b) apakšpunkta prettiesiskumu un atzīt tos par nepiemērojamiem prasītājam, ciktāl šīs tiesību normas attiecas uz viņu;

– atcelt apstrīdētos aktus, ciktāl tie attiecas uz viņu;

– piespriest Padomei samaksāt 10 000 EUR kā atlīdzinājumu par visu nodarīto kaitējumu kopumā;

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Padomes prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– prasību noraidīt;

– piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

– pakārtoti, gadījumā, ja apstrīdētie akti tiktu atcelti, noteikt, ka Lēmuma 2023/1035 sekas attiecībā uz prasītāju tiek saglabātas līdz brīdim, kad stāsies spēkā Īstenošanas regulas 2023/1027 daļēja atcelšana.

I. Juridiskais pamatojums

A. Par atcelšanas prasījumiem

[..]

1. Par pirmo pamatu, kas attiecas uz iebildi par prettiesiskumu vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpuma dēļ

28 Prasītājs atsaucas uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 3. punkta, 28. panta 2. punkta b) apakšpunkta un 3. punkta, kā arī Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta b) apakšpunkta prettiesiskumu, jo šie panti būtībā ir pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.

29 Padome apstrīd prasītāja argumentus.

30 Saskaņā ar LESD 277. pantu jebkura puse tiesvedībā, kurā izskata Savienības iestāžu vai struktūru pieņemtu vispārpiemērojamu aktu, var atsaukties uz LESD 263. panta otrajā daļā norādītajiem iemesliem, lai Eiropas Savienības Tiesā pierādītu šī akta nepiemērojamību.

31 LESD 277. pantā ir izteikts vispārējs princips, ar kuru ikvienam lietas dalībniekam ir nodrošinātas tiesības – lai panāktu tam adresēta lēmuma atcelšanu – ar blakus prasību apstrīdēt tādu vispārpiemērojamu tiesību aktu spēkā esamību, kuri ir šāda lēmuma juridiskais pamats, ja šim lietas dalībniekam nav bijušas tiesības saskaņā ar LESD 263. pantu celt tiešu prasību par šiem aktiem, kuri tam ir radījuši sekas, bet kuru atcelšanu tas nav bijis tiesīgs lūgt. Vispārpiemērojamam aktam, kura prettiesiskums tiek apgalvots, tieši vai netieši ir jābūt piemērojamam lietā, kas ir prasības priekšmets, un ir jāpastāv tiešai juridiskai saiknei starp apstrīdēto individuālo lēmumu un attiecīgo vispārpiemērojamo aktu (skat. spriedumu, 2017. gada 17. februāris, *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* u.c./Padome, T-14/14 un T-87/14, EU:T:2017:102, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Attiecībā uz pārbaudes tiesā intensitāti atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Savienības tiesām saskaņā ar pilnvarām, kas tām piešķirtas atbilstoši LESD, principā ir jānodrošina pilnīga visu Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaude, ņemot vērā pamattiesības, kas ir Savienības tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa. Šī prasība ir skaidri paredzēta LESD 275. panta otrajā daļā (skat. spriedumus, 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 58. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2013. gada 28. novembris, Padome/*Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Tomēr, kā Padome ir pamatoti atgādinājusi, tai ir plaša rīcības brīvība, lai vispārīgā un abstraktā veidā noteiktu juridiskos kritērijus un kārtību ierobežojošo pasākumu pieņemšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 21. aprīlis, *Anbouba*/Padome, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41. punkts un tajā minētā judikatūra). Taču pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, Padomes rīcības brīvības apjoma noteikšana ir būtiska, lai definētu pārbaudes tiesā apjomu. Proti, ņemot vērā Padomes plašo rīcības brīvību, uz vispārpiemērojamiem noteikumiem, kuros ir definēti šie kritēriji un šī kārtība, piemēram, apstrīdēto aktu tiesību normām, kurās ir paredzēts strīdīgais kritērijs, kas minēts šajā pamatā, ir attiecināma ierobežota pārbaude tiesā, kurā tiek pārbaudīts tikai tas, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi un noteikumi par pamatojumu, vai fakti ir saturiski pareizi, kā arī tas, vai nav pieļauta tiesību kļūda, kā arī acīmredzama kļūda faktu vērtējumā un pilnvaru nepareiza izmantošana (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 9. jūlijs, *Melli Bank* /Padome, T-246/08 un T-332/08, EU:T:2009:266, 44. un 45. punkts, un 2020. gada 12. februāris, *Amisi Kumba*/Padome, T-163/18, EU:T:2020:57, 149. punkts (nav publicēts)).

34 Šajā lietā prasītāja personvārds ir iekļauts attiecīgajos sarakstos, jo viņš ir saistīts ar *Rami Makhlouf* – savu sievasbrāli.

35 No tā jāsecina, ka prasītāja personvārds attiecīgajos sarakstos ir ticis saglabāts viņa saiknes ar kādu *Makhlouf* ģimenes locekli dēļ. Citiem vārdiem, minētā personvārda iekļaušana ir pamatota ar kritēriju, kas noteikts Lēmuma 2013/255, kurš grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punkta pēdējā teikuma daļā un 28. panta 2. punkta pēdējā teikuma daļā, lasot to kopsakarā ar kritēriju, kurš noteikts katras minētās tiesību normas 2. punkta b) apakšpunktā, un kas attiecībā uz līdzekļu iesaldēšanu ir pārņemts Regulas Nr. 36/2012, kura grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta pēdējā teikuma daļā, lasot to kopsakarā ar kritēriju, kas noteikts minētās tiesību normas 1.a punkta b) apakšpunktā, proti, kritēriju par saikni ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem.

36 Iesākumā jānorāda, ka prasītājs atsaucas uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punkta b) apakšpunkta, 28. panta 2. punkta b) apakšpunkta un Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta b) apakšpunkta, kuri attiecas uz *Assad* vai

Makhlouf ģimeņu locekļu kritēriju, prettiesiskumu. Tomēr no prasītāja procesuālajiem rakstiem ļoti skaidri izriet, un Padome to nav apstrīdējusi, ka viņš vēlējās norādīt uz iekļaušanas kritērija, atbilstoši kuram viņa personvārds ir ticis saglabāts attiecīgajos sarakstos, proti, kritērija par saikni ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, likumību. Līdz ar to jāuzskata, ka prasītāja izvirzītā iebilde par prettiesiskumu attiecas ne tikai uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu, bet arī uz minētā lēmuma 27. panta 2. punkta pēdējo teikuma daļu un 28. panta 2. punkta pēdējo teikuma daļu, lasot tās kopā attiecīgi ar katras minētās tiesību normas 2. punkta b) apakšpunktu, un Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta pēdējo teikuma daļu, lasot to kopā ar minētās tiesību normas 1.a punkta b) apakšpunktu.

37 Prasītājs apgalvo, ka esot pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips, jo atšķirībā no citām personu kategorijām, kuras minētas Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punktā un 28. panta 2. punktā, kā arī Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punktā un kurām ir piemērojamas minētā lēmuma 27. panta 3. punkta un 28. panta 3. punkta normas, personām, kas iekļautas attiecīgajos sarakstos, pamatojoties uz viņu saikni ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, teorētiski un praktiski nav iespējams atspēkot prezumpciju par saikni ar Sīrijas režīmu.

38 Šajā ziņā jāatgādina, ka vienlīdzīgas attieksmes princips, kas ir tiesību pamatprincips, aizliedz atšķirīgi izturēties pret salīdzināmām situācijām vai vienādi izturēties pret atšķirīgām situācijām, ja vien šāda atšķirība attieksmē ir objektīvi pamatota (spriedums, 2009. gada 9. jūlijs, *Melli Bank* /Padome, T-246/08 un T-332/08, EU:T:2009:266, 135. punkts).

39 Tomēr no Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punkta un 28. panta 3. punkta formulējuma skaidri izriet, ka šīs tiesību normas ir piemērojamas visām personu kategorijām, kuras minētas šo abu pantu 2. punktā, tostarp tātad, ja tās tajā ir ietvertas, personām, kuras ir iekļautas attiecīgajos sarakstos to saiknes ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem dēļ.

40 Līdz ar to ir jānoraida prasītāja arguments par to, ka personām, kuras iekļautas attiecīgajos sarakstos to saiknes ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem dēļ, teorētiski nav iespējams izmantot Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punkta un 28. panta 3. punkta normas.

41 Attiecībā uz apgalvoto praktisko neiespējamību ir taisnība, kā apgalvo prasītājs un atzīst Padome, ka ģimenes saites principā nevar tikt likvidētas. Tomēr, pirmkārt, no Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punkta un 28. panta 3. punkta formulējuma neizriet, ka no personām, kuras attiecīgajos sarakstos iekļautas viņu ģimenes saišu dēļ ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, tiek sagaidīts, lai tās noteikti iesniegtu pierādījumu par šo ģimenes saišu likvidēšanu, lai pierādītu, ka tās nav vai vairs nav saistītas ar Sīrijas režīmu vai to vairs neietekmē, vai nerada reālu apiešanas risku.

42 Turklāt jānorāda, ka tad, ja tas tā būtu, *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļi nekādi nevarētu atsaukties uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu. Tādējādi tiktu radīta neatspēkojama prezumpcija par viņu saistību ar Sīrijas režīmu. Tomēr ir ticis nospriests, ka ar Lēmumu 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, nav ieviesta neatspēkojama prezumpcija par atbalstu Sīrijas režīmam vai saikni ar to attiecībā uz *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, jo pie šīm ģimenēm piederošo personu personvārdi nav iekļauti to personu un vienību sarakstā, kurām piemēro ierobežojošus pasākumus, ja ir pierādīts,

ka šīs personas nav vai vairs nav saistītas ar šo režīmu (spriedums, 2020. gada 1. oktobris, *Makhlouf*/Padome, C-157/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:777, 98. punkts). Tādējādi, ja šādas personas var atsaukties uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu, tad arī personas, kuras ar tām ir saistītas, var atsaukties uz šīm tiesību normām.

43 Otrkārt, jāatgādina, ka prezumpcija par saikni ar Sīrijas režīmu ir jāuzskata par atspēkotu, ja prasītājs izvirza argumentus vai elementus, ar ko var nopietni apšaubīt Padomes iesniegto pierādījumu ticamību vai to vērtējumu, it īpaši, ņemot vērā Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punktā un 28. panta 3. punktā paredzētos nosacījumus, vai ja viņš Savienības tiesā iesniedz pierādījumu kopumu par to, ka vairs nepastāv vai ir zudusi saikne ar minēto režīmu, ka nepastāv ietekme uz minēto režīmu vai nepastāv reāls ierobežojošu pasākumu apiešanas risks saskaņā ar šī lēmuma 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu (spriedums, 2020. gada 8. jūlijs, *Zubedi*/Padome, T-186/19, EU:T:2020:317, 71. punkts).

44 Līdz ar to prasītāja rīcībā ir dažādi līdzekļi, lai atspēkotu prezumpciju par saikni ar Sīrijas režīmu, un tātad viņam nav jāpierāda tikai ģimenes saišu ar *Rami Makhlouf* izzušana, kā arī nav vienīgi jāgaida, kad šīs pēdējās minētās personas personvārds tiks svītrots no attiecīgajiem sarakstiem.

45 Turklāt pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, individuālās rīcības dēļ personas, kurām ir saikne ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, var distancēties no Sīrijas režīma un tādējādi sniegt pierādījumus, ka tās vairs nav saistītas ar šo režīmu. Tas attiecas arī uz tādām personām kā prasītājs, kuras ar šiem locekļiem saista laulības saites. Proti, fakts, ka viņš ir *Rami Makhlouf* māsas vīrs, nekādi neliedz prasītājam pierādīt, ka viņš ir pārrāvis jebkādu saikni ar Sīrijas režīmu, piemēram, publiski paziņojot par savām darbībām, vēršoties pret šīm darbībām vai atsakoties pildīt norādījumus, kurus viņš būtu varējis saņemt, vai arī ka viņš nerada reālu apiešanas risku, sniedzot pierādījumus par to, ka viņam vairs nav nekāda kontakta ar Sīrijas režīmam tuvu personu un šajā gadījumā ar *Rami Makhlouf*.

46 Tomēr šādus argumentus un pierādījumus, kas var ļaut personām, kuras ir iekļautas attiecīgajos sarakstos, atsaukties uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu, var iesniegt visas personas, kuras ietilpst dažādās kategorijās, kas minētas Lēmuma 2013/255, kurš grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punktā un 28. panta 2. punktā un Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punktā.

47 Tādējādi pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, personām, kuras ir saistītas ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, nav praktiski neiespējami izmantot Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu.

48 Šajā ziņā turklāt jānorāda, ka šajā prasībā prasītājs ir izvirzījis argumentus, kas, viņaprāt, ļāva atspēkot prezumpciju par saikni ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem. Šie argumenti tiks izvērtēti, analizējot otro pamatu par pietiekama faktiskā pamata neesamību un kļūdu vērtējumā.

49 Šādos apstākļos personām, kurām ir saikne ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem, tiesiskā ziņā tiek piemērota tāda pati attieksme kā personām, kas pieder pie citām kategorijām, kuras minētas Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punktā un 28. panta 2. punktā un Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punktā.

50 Līdz ar to prasītājs nav pierādījis, ka Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punkta pēdējā teikuma daļa, 28. panta 2. punkta pēdējā teikuma daļa, lasot tās kopā attiecīgi ar katras minētās tiesību normas 2. punkta b) apakšpunktu, pirmā lēmuma 27. panta 3. punkts un 28. panta 3. punkts, kā arī Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta pēdējā teikuma daļa, lasot to kopā ar minētās tiesību normas 1.a punkta b) apakšpunktu, būtu pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.

[..]

63 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, jāsecina, ka iebilde par prettiesiskumu un līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida.

2. Par otro pamatu, kas attiecas uz pietiekama faktiskā pamata neesamību un kļūdu vērtējumā

[..]

b) Par pirmo daļu, kas attiecas uz pietiekama faktiskā pamata neesamību

[..]

2) Par pirmās daļas pamatotību

82 Prasītājs apgalvo, ka viņa personvārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos pamatojuma dēļ viņa liktenis neizbēgami ir atkarīgs no *Rami Makhlouf* situācijas. Taču šīs pēdējās minētās personas situācija pēdējo gadu laikā ir nepārtraukti mainījusies, un tādējādi viņš vairs neietilpstot varas sfērā un esot pilnīgi ārpus Sīrijas ekonomiskās, politiskās vai finanšu pasaules. Šajā ziņā prasītājs replikā uzsver, ka jebkuram jaunam faktiskam apstāklim, kas skar *Rami Makhlouf* situāciju, ir jāietekmē viņa paša situācija.

83 Prasītājs būtībā norāda, ka izmaiņas *Rami Makhlouf* situācijā ir vispārzināmi fakti, par kuriem Padome nevarot nezināt, vēl jo vairāk tāpēc, ka par tiem ziņo plašsaziņas līdzekļi, kurus sistemātiski un regulāri izmanto Padome kā atsauci, lai dokumentētu lietas materiālus brīdī, kad personas personvārds tiek iekļauts vai saglabāts attiecīgajos sarakstos.

84 Padome apstrīd prasītāja argumentus.

85 Šajā lietā prasītāja argumenti ir vērsti uz to, lai tiktu konstatēts, ka Padome nav pienācīgi pārskatījusi *Rami Makhlouf* situāciju, lai gan tai bija pienākums to darīt. Tomēr, ja Padome būtu veikusi šo pārskatīšanu, tā būtu konstatējusi, ka viņa situācija bija mainījusies, un tas būtu ietekmējis prasītāja situāciju.

86 Šajā ziņā jānorāda, tāpat kā to dara Padome, ka Vispārējā tiesa šajā lietā var veikt pārbaudi tikai par to, vai prasītāja uzvārda iekļaušana attiecīgajos sarakstos ir pamatota, un tāpēc nevar apšaubīt, ka lēmumi, ar kuriem Padome minētajos sarakstos ir iekļāvusi *Rami Makhlouf* personvārdu, ir likumīgi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 11. maijs, *Barqawi*/Padome, T-303/15, nav publicēts, EU:T:2017:328, 42. punkts, un 2022. gada 18. maijs, *Foz*/Padome, T-296/20, EU:T:2022:298, 115. punkts).

87 Prasītāja norādītais apstāklis, ka viņa liktenis esot saistīts ar *Rami Makhlouf* likteni, nevar pamatot atšķirīgu pieeju, tāpat kā nevar pamatot viņa argumentu, ka nevar prasīt, lai viņš gaidītu, kamēr *Rami Makhlouf* cels prasību, riskējot ar to, ka viņa paša prasība zaudētu jebkādu nozīmi.

88 Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prezumpcija par Savienības iestāžu aktu likumību nozīmē, ka tiesību akti rada tiesiskas sekas tik ilgi, kamēr tie nav atsaukti, atcelti atcelšanas prasības ietvaros vai pasludināti par spēkā neesošiem pēc prejudiciāla nolēmuma pieņemšanas vai iebildes par prettiesiskumu apmierināšanas (skat. spriedumu, 2022. gada 18. maijs, *Foz*/Padome, T-296/20, EU:T:2022:298, 116. punkts un tajā minētā judikatūra).

89 Taču, pirmkārt, prasītājs neapgalvo, ka viņš ir to aktu adresāts, ar kuriem *Rami Makhlouf* personvārds tika iekļauts attiecīgajos sarakstos, kā arī ar šo prasību nelūdz tos atcelt. Tādējādi šajā tiesvedībā viņš nevar atsaukties ne uz to, ka Padome būtu pārkāpusi pienākumu pārskatīt *Rami Makhlouf* situāciju, ne uz to, ka Padome būtu nepareizi interpretējusi to pielikumu saturu, kurus viņš ir iesniedzis, lai pierādītu, ka *Rami Makhlouf* vairs nav saiknes ar Sīrijas režīmu.

90 Otrkārt, ir taisnība, ka prasītājs ir izvirzījis iebildi par prettiesiskumu attiecībā uz Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, 27. panta 2. punkta pēdējo teikuma daļu un 28. panta 2. punkta pēdējo teikuma daļu, lasot tās kopā attiecīgi ar katras minētās tiesību normas 2. panta b) apakšpunktu, attiecībā uz tādējādi grozītā Lēmuma 2013/255 27. panta 3. punktu, 28. panta 3. punktu un Regulas Nr. 36/2012, kas grozīta ar Regulu 2015/1828, 15. panta 1.a punkta pēdējo teikuma daļu, lasot to kopsakarā ar minētā panta 1.a punkta b) apakšpunktu. Tomēr viņš to ir izdarījis, apgalvojot, ka ar šiem pantiem esot pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips, jo ar *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļiem saistīto personu kategorijai nevarot nedz teorētiski, nedz praktiski piemērot grozītā Lēmuma 2013/255 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu. Protams, prasītājs arī ir norādījis, ka *Assad* vai *Makhlouf* ģimeņu locekļu kritērijam vairs nav nozīmes. Tomēr šis arguments, kas izvirzīts replikas stadijā, ir noraidīts kā nepieņemams, jo šī sprieduma 59. un 62. punktā tas ir ticis uzskatīts par jaunu argumentu. Katrā ziņā jānorāda, ka šī iekļaušanas kritērija, kas attiecas uz visiem šo abu ģimeņu ietekmīgajiem locekļiem, atbilstību un likumību nevar apšaubīt tikai ar *Rami Makhlouf* situāciju.

91 Turklāt akti, kas attiecas uz *Rami Makhlouf*, nav atsaukti un arī to sekas pēc pagaidu pasākumu piemērošanas nav tikušas apturētas. Līdz ar to akti, ar kuriem *Rami Makhlouf* personvārds tika iekļauts attiecīgajos sarakstos, joprojām rada tiesiskas sekas.

92 Turklāt tiesas sēdē prasītājs izvirzīja argumentu, ka šīs daļas ietvaros Vispārējai tiesai esot jāpārbauda nevis saiknes starp *Rami Makhlouf* un Sīrijas režīmu saglabāšanās, bet tikai tas, vai viņa situācija bija mainījusies. Šāds arguments nav atbalstāms. Proti, pirmkārt, šķiet, ka tas ir pretrunā apgalvojumam, kuru prasītājs paudis savos procesuālajos rakstos, kuros viņš vispirms *in fine* aicina Vispārējo tiesu konstatēt, ka *Rami Makhlouf* vairs neietilpst varas sfērā, tādējādi norādot uz viņa saikni ar Sīrijas režīmu, tad viņš pārmet Padomei, ka tā nav grozījusi *Rami Makhlouf* iekļaušanas pamatojumu, un, visbeidzot, viņš skaidri min Padomes pienākumu pārskatīt *Rami Makhlouf* situāciju. Otrkārt, *Rami Makhlouf* situācijas maiņas vienkārša konstatēšana var radīt sekas, lai arī tikai attiecībā uz tiesību uz aizstāvību un tiesisko drošību ievērošanu, jo Vispārējai tiesai katrā ziņā būtu jāizvērtē trešās personas šajā lietā situācija.

93 Vēl jāpiebilst, ka, lai gan Vispārējai tiesai šīs prasības ietvaros nav jālemj par *Rami Makhlouf* uzvārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos pamatotību, nekas neliedza prasītājam pirms apstrīdēto aktu pieņemšanas vērsties Padomē, lai to aicinātu pārskatīt viņa situāciju, ņemot vērā *Rami Makhlouf* situāciju, iesniedzot tai šajā tiesvedībā iesniegtos pierādījumus. Proti, kā izriet no

Regulas Nr. 36/2012 32. panta 2. un 3. punkta, prasītājs jebkurā brīdī var iesniegt pārskatīšanas pieteikumu vai apsvērumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. septembris, *Al-Imam* /Padome, T-203/20, EU:T:2021:605, 95. punkts). Tomēr ir konstatējams, kā apgalvo Padome, un prasītājs nav iebildis, ka viņš šo iespēju nav izmantojis.

94 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Ammar Sharif* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Svenningsen Laitenberger Martín y Pérez de Nanclares

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2024. gada 4. septembrī.

[Paraksti]